

- Malgrat la sensibilització de la pacient a pòl·lens no es pot descartar l'origen laboral de l'asma.
- Independentment de l'origen de l'asma, pel fet de treballar amb productes irritants i/o sensibilitzants de l'aparell respiratori, segur que aquests, com a mínim, comporten un agreujament de la clínica o afavoreixen l'aparició de crisis.

Paga la pena comentar que en cap dels dos casos es va realitzar l'estudi higiènic del lloc de treball a petició de les mateixes treballadores, que van expressar la seva por a tenir problemes amb l'empresa.

El personal de neteja té un clar i conegut risc d'exposició a agents químics degut a la utilització constant i continuada de productes de neteja. Entre aquests productes trobem detergents, sabons, lleixiu, amoníac, desinfectants, desengreixants, desincrustadors, abri-

llantadors, netejadors de vidres o WC i d'altres. Cadascun d'aquests productes està format per diversos components (principis actius, dissolvents, antioxidants, conservants, perfums, colorants i altres additius) molts dels quals tenen una reconeguda capacitat lesiva sobre l'aparell respiratori a través de mecanismes irritants i/o sensibilitzants i són capaços d'ocasionar trastorns com rinitis, bronquitis i asma o agreujar trastorns ja existents.

En la següent taula es mostren alguns dels productes utilitzats per les dues netejadores, identificats a partir de les fitxes de dades de seguretat i dels llistats que van aportar. Molts d'ells contenen diversos components amb clara capacitat irritant (fins i tot corrosiva) i/o sensibilitzant de l'aparell respiratori com hipoclorit sòdic, amoníac, hidròxid de sodi, amoni quaternari, tensioactius, àcid fosfòric o glutaraldehid.

Treballadora 1		Treballadora 2
Lloc de treball 1	Lloc de treball 2	
Lleixiu alimentari de tot ús	Netejador general neutre	Desincrustant alcalí
Netejavidres	Detergent alcalí	Detergent perfumat
Detergent rentavaixelles	Lleixiu	Netejador ecològic
Netejador desinfectant banys	Netejador WC	Germicida odoritzant
Netejaterres amoniacal	Netejavidres	Biocida aldehídric
	Netejador abrillantador de mobiliari	
	Esprai mopa	

1 Artazcoz L, Cortès I, Benach J. Les desigualtats en la salut laboral. A: Borrell C, Benach J (coords.). Evolució de les desigualtats en la salut a Catalunya. Barcelona: Mediterrània; 2005: 225-259.

TREBALL AL CAP

Prevenió de malalties relacionades amb el treball

Gener
de 2006
50-51

AB Agència de Salut Pública

Els casos del semestre

Entre juliol i desembre de 2005 es van notificar al Sistema de Vigilància de Malalties Relacionades amb el Treball 156 casos, dels quals dues tercers parts es van produir en dones. L'edat mitjana va ser de 39,9 anys (DE=10,6) i les ocupacions més freqüents van ser professionals de suport (32,7%), personal no qualificat (19,2%) i treballadors i treballadores de serveis i comerç (17,3%).

Tres quartes parts de la patologia notificada va ser de tipus ansiós-depressiva, donant-se 79 casos en dones i 38 en homes de totes les ocupacions, però amb més freqüència entre els i les professionals de suport (36,7%), treballadors i treballadores de serveis i comerç i personal no qualificat (15,4% dels casos en cada grup). Els trastorns que van seguir en freqüència van ser els musculoesquelètics (16% dels casos notificats), més nombrosos en ocupacions de tipus manual, sobretot en el personal no qualificat en el qual van suposar una tercera part dels casos.

També durant aquest semestre es van derivar tres casos al Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball de Barcelona (CSCSTB) per aprofundir en el seu estudi, es van visitar 56 pacients en la USL –la majoria (46) amb trastorns ansiós-depressius– i es van rebre 2 informes mèdics i un tècnic de casos derivats al CSCSTB en trimestres anteriors; a continuació en resumim dos.

Comentem dos casos de trastorns respiratoris en dues persones d'un col·lectiu –el de les dones que treballen en el servei domèstic i la neteja– especialment exposat als riscos laborals. En un recent estudi en el qual s'anàlitzava l'evolució de les desigualtats en la salut laboral a Catalunya¹, es constata la vulnerabilitat d'aquest nombrós col·lectiu (9% de les dones ocupades l'any 2002), relacionat en bona part amb les condicions de gran precarietat: el 2002 només el 40% tenia contracte fix (en comparació al 76% de la resta de treballadores de la mateixa classe social), el 28% tenia contracte temporal de durada determinada, el 5% d'obra o servei i un nombre molt elevat, el 26%, treballava sense contracte. Cal tenir en compte, també, que aquestes condicions determinen una major dificultat en l'accés al sistema sanitari especialitzat (bàsicament les Mútues d'accidents de Treball i Malalties Professionals) i a les estructures de prevenció de riscos laborals.

Alguns indicadors de salut reflectien aquesta situació desfavorable. La prevalença de mal estat de salut percebut era del 29% quant entre la resta de treballadores de la mateixa classe social se situava en el 10%. El consum de tranquil·lizants també era superior en aquestes treballadores, quasi duplicant el de la resta (12% front a 7%) (ambdós percentatges estandarditzats per l'edat).

■ El primer cas, notificat per l'EAP Larrard, es tracta d'una dona de 59 anys que treballa des dels 14. Els primers 11 anys ho va fer com envasadora en diversos laboratoris farmacèutics i durant 23 com carnissera en una carnisseria. Després d'un any en atur va començar a treballar com netejadora, primer un any i mig amb contractes breus en diverses empreses de neteja i després durant sis anys i fins l'actualitat en una empresa en la qual treballa tres hores pel matí. En els darrers 4 anys ho compagina

NOTÍCIES

Dos recursos preventius d'interès disponibles a Internet

■ El Instituto Sindical de Trabajo, Ambiente y Salud (ISTAS) ha desenvolupat tres eines on-line sobre l'ús de productes químics: les bases de dades RISCTOX i d'alternatives i la guia ¿Conoces lo que usas?

RISCTOX conté informació sobre els riscos per a la salut i el medi ambient de més de 5.500 substàncies. Introduint el nom, sinònim o algun dels números de registre de les substàncies que conté un producte s'obté informació sobre la seva classificació i etiquetat, riscos específics per a la salut i el medi ambient i normativa ambiental que l'afecta. També disposa d'informació sobre com actuar per prevenir els riscos específics de les substàncies, enllaços a guies d'intervenció sindical i a la normativa més rellevant.

La base de dades d'alternatives ofereix documentació sobre productes, processos i tecnologies alternatives que

poden ajudar a prevenir el risc químic. La cerca es pot realitzar per productes, processos o sectors. Hi ha documentació en castellà, català, euskera i gallec.

La guia ¿Conoces lo que usas? és una eina molt interessant pels treballadors i treballadores, als quals pretén ajudar a aconseguir etiquetes i fitxes de seguretat dels productes que utilitzen en les seves empreses. Explica quines dades han d'incloure i com interpretar la informació sobre riscos per a la seva salut i el medi ambient i com evitar-los. També conté models de sol·licitud d'informació.

Disponible a <http://www.istas.net/ecoinformas/web/index.asp?idpagina=550>

■ Un lloc web amb informació específica per a la prevenció de riscos laborals del personal docent. Disponible a <http://www.prevenciondocente.com>

Un espai per a tu

Tens coses a dir? Vols opinar, explicar, puntualitzar, preguntar o difondre alguna informació?

Aquest és un bon mitjà per fer-ho. El Treball al CAP té una tirada de 2.200 exemplars que es distribueixen bàsicament entre els professionals de l'atenció primària, els

del Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball, serveis hospitalaris, serveis de prevenció, sindicats i altres agents socials. Pot ser un espai interessant d'intercanvi d'experiències entre els uns i els altres. Ens pots fer arribar el teu text escrit per correu postal o electrònic.

Unitat de Salut Laboral de Barcelona
Servei de Salut Laboral
Institut de Serveis a la Comunitat
Agència de Salut Pública de Barcelona
Pl. Lesseps, 1
08023 Barcelona

Tel. 93 238 45 65
Fax 93 238 45 58
usl@aspb.es
www.aspb.es
Coordinació: Imma Cortès
i Ana Sánchez

Consorci Sanitari de Barcelona

Agència de Salut Pública

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

